

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบรูปแบบการใช้ทรัพยากร เพื่อความยั่งยืนของระบบนิเวศน์ ระหว่าง เมืองที่มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน กรณีศึกษา : นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว กับกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ชื่อนักศึกษา	นาย สันธวร คาราวงศ์
รหัสประจำตัว	45062018
ปริญญา	การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
พ.ศ.	2548
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.นพพล สหชัยเสรี

บทคัดย่อ

172906

การวิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงลักษณะการบริโภคทรัพยากรในกิจวัตรประจำวันของประชากรเมืองที่มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ใน 4 ประเด็นหลัก คือ การบริโภคของใช้ประจำวัน การใช้ น้ำ การใช้ไฟฟ้า และการเดินทาง โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกรุงเทพมหานครและนครหลวงเวียงจันทน์ โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อหาปัจจัยในการบริหารจัดการทรัพยากรเมืองอันจะนำไปสู่การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เพื่อสร้างความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่กรณีศึกษาให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักด้วยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม ประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้การเก็บตัวอย่างแบบสอบถามจำนวน 740 ตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในนครหลวงเวียงจันทน์ 370 ตัวอย่าง และกรุงเทพมหานคร 370 ตัวอย่าง ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม 2547 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแบบสอบถามมารวบรวมและประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS for Windows เพื่อนำข้อมูลนี้ไปตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย การวิเคราะห์ และนำเสนอผลการศึกษาต่อไป

สิ่งที่ค้นพบจากการศึกษาในประเด็นความแตกต่างของการบริโภคทรัพยากรนั้นเป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษาที่ว่า ระดับการพัฒนาของเมืองและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีผลต่อการบริโภคทรัพยากรของประชากรเมือง กล่าวคือ ยังมีการพัฒนา มาก ยิ่งทำให้รายได้ของประชากรสูงขึ้น เป็นผลให้ค่านิยมการใช้สิ่งของและการบริโภคต่อคนสูงขึ้น สิ่งที่ตามมาคือปริมาณการผลิตของเสียต่อคนเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นยัง เมืองมีจำนวนประชากรมากเท่าใด พื้นที่ตัวเมืองยิ่งแผ่ขยายกว้างมากขึ้น ทำให้การเดินทางของประชากรมีระยะทางเพิ่มขึ้น และใช้เวลาสำหรับการเดินทางมากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลต่อการเพิ่มการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติ

โดยเฉพาะพลังงานเชื้อเพลิงตามมา แต่สิ่งที่ค้นพบในประเด็นความตระหนักต่อผลจะตามมาจากการบริโภคดังกล่าวคือสิ่งแวดล้อม พบว่าแม้จะมีการบริโภคทรัพยากรที่มากกว่าก็ตาม แต่ประชากรในเมืองที่มีการพัฒนาสูงกลับมีความตระหนักมากกว่าประชากรในเมืองที่มีการพัฒนาดำกว่า แม้ว่าจะมีข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้การบริการสาธารณสุขอุปโภคและสาธารณูปการของภาครัฐไม่ทั่วถึงทุกชุมชน และมีบางครัวเรือนที่มีสภาพการเงินดีสามารถจัดการหาบริการเหล่านั้นได้ด้วยตัวเอง ซึ่งส่วนใหญ่ครัวเรือนดังกล่าวมีการบริโภคทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย เนื่องจากราคาทรัพยากรในประเทศมีราคาค่อนข้างถูก นอกจากนี้การขาดโรงงาน Recycle ของเมืองในประเทศเป็นปัจจัยที่ทำให้บริษัทรับซื้อของเก่าที่ยังสามารถ Recycle ได้ ต้องแบกรับภาระค่าส่งต่อไปยังโรงงานในต่างประเทศ ส่งผลที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการแยกขยะประเภทดังกล่าวออกจากขยะประเภทอื่นในระดับครัวเรือน เนื่องจากขยะดังกล่าวมีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำ

ในด้านนโยบาย ระบบบริการสาธารณสุขอุปโภคและสาธารณูปการที่ดีและทั่วถึงจะช่วยประหยัดพลังงาน และเป็นการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมถูกทำลายได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ทางภาครัฐควรคำนึงถึงการกำหนดค่าบริการดังกล่าวให้เหมาะสมกับระดับรายได้ของประชากรในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งมีมาตรการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการนำวัสดุคืบจากวัสดุเหลือใช้ และสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมแปรรูปวัสดุในกระบวนการนำเอาขยะกลับมาใช้ใหม่ด้วยแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ รวมไปถึงการสร้างมาตรการทางด้านภาษีต่ออุตสาหกรรมที่ใช้วัสดุเหลือใช้ พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนต่อไป

Thesis Title	The Comparison of Resource Utilization in Cities with Different Development Level and Their Levels of Ecosystem Sustainability: A Case Study of Vientiane, LAO People Democrat Republic and Bangkok, Thailand.
Student	Mr. Sinthavone Dalavong
Student ID	45062018
Degree	Master degree of Urban and Regional Planning
Programme	Urban and Environmental Planning
Year	2548
Thesis Advisor	Prof. Dr. Nopadon Sahachaisaeree

ABSTRACT

172906

This research aims to investigate the way people in two different types of development cities-Vientiane, LAO People Democrat Republic and Bangkok, Thailand-consume their daily resources in four categories: daily necessities, water, electricity, and transportation. The main objective of this study is to reveal factor leading to effective and sustainable urban resources management and development.

In order to the most understanding in social phenomenon in the case study areas, the study mainly focuses on qualitative approach by way of in-depth interview and field observation. Research data also incorporate information collected by means of field survey from 370 samples respondents in Vientiane and 370 sample respondents in Bangkok during the months of June and July 2004. Data tabulation and statistical analysis are accomplished by the SPSS statistical program. Inductive analysis method is applied to cross-link and present the result of the findings.

The study found, accordingly to the early hypothesis of the study, that the more city development, the higher incomes earned by citizen and finally enhances the value of consuming more luxurious resources. As a result, the volume of waste per capita has increased. Moreover, high number of city dwellers leads to urban sprawl. This means that people need to travel longer in the sense of distance and time, unavoidably, enhancing natural resource consumption particularly fuel. However, even the higher resources populations in higher development city consume, Bangkok, they have more concern in environmental problems than people in Vientiane. The

insufficient of public services provided by state forces some wealthy households to earn such services by themselves. These individual households devour domestic resources lavishly due to low costs of its. The lack of recycling factories in Vientiane is an important factor discouraging household scavenging activities owing to the low economic value of its setting by recycling garbage companies.

At the policy level, competent and sufficient network of common services, with reasonable fee, will help in saving energy and conserving environment. Additionally, technical and financial support in establishment of domestic recycling factory and the adaptation of incentive strategies to recycle-use industries as well as information diffusion in order to create awareness in environmental conservation will, finally, lead to sustainable development.